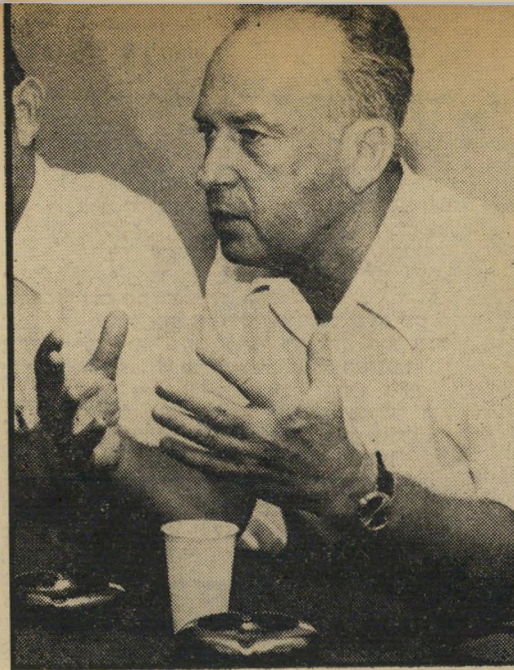

כל מיספר זוכה

יצחק רבין: לא או כן?

פני שלושה שבועות דמה יצחק רבין לשחקן כדורגל, שקיבל כדור בלתי-צפוי, שעה שאיש מן הקבוצה היריבה לא הפריד בינו לבין השער. הוא יכזב היה לחטוף את הכדור, דרוץ ודחשחילו לשער.

אולם רבין איננו איש כזה. הוא מחושב ואיטי יותר מאריק שרון או עזר וייצמן. לכן התקדם בזהירות. התסריט, שהיה מוכן למישחק מהיר, היה כזה:

- להודיע, בצאתו מבית הנשיא, שהוא יקים ממשלה חדשה.
- להודיע, בציאתו מבית הנשיא, שהוא יקים ממשלה חדשה.
- למנוע בצורה זו משאומתן מתיש, ולאץ את השותפים הפוטנציאליים להחליט מייד.
- להקים ממשלה של 61, 58 או אף 54 חברים, שהיה לה רוב מובטח בהצבעת-אמון ראשונה. (היה ברור שמלבד ל"ע ור"צ, יצביעו בעדה גם מוקד ורק"ח).
- להוציא מן הממשלה את כל אנשי מיטבה יומי הכיפורים — מדיין עד ספיר ומאלון עד אבן, ולהרכיב אותה מכוונת צעירים ורעננים.
- לבצל את יתרהדבש הציבורי, ולהכריז על עריכת בחירות תוך שלושה חודשים, כשהוא הולך בראש הממשלה והרשימה החדשה, ולפני שבועיות-השילטון יעיבו על זוהרה.

היה זה חימום — אך חימום זה יכזב היה להנחיד למערך רוב מוחלט, ולרכיב תקופה של שילטון יציב של ארבע שנים.

מילחמת הנושים

בין לא פעל על פי תסריט זה, שאינו מתאים לי אופיו. הוא עשה פשרה בין שמרנות לבין חידוש טוטאלי, בין כניעה למימסד לבין חיסול המימסד.

הוא שיתף במשאומתן את אנשי הגווארדיה הישנה, ובראשם פינחס ספיר, שעמדו עדיין מוקפת. הוא שעה לתפציליבם של כל החטיבות והגושים. הוא פתח במשאומתן רגיל, מסודר ושיטתי.

הגורם הראשון שיצא מן החשבון היה המפד"ל. אין לכך סיבה חיצונית. המידרדרת בהתמדה ימרינה, פשוט אינה מסוגלת עוד להצטרף לממשלה ללא פירוג פנימי. גם מנהיגיה המתונים חששו מפילוג כזה. כעת, מאז דווקא הקצינויים ייצאו נשכרים ממנו, נותרו ל"ע ור"צ.

החטיבות האחרות המרכיבות את הליכוד, נוכח ניסיונו של אריק שרון לבטל את החטיבות בליכוד ולהביא להקמתה של מיסגרת אירגונית ואופרטיבית אחת. כיוון שידעו כי כאשר אריק מציב לעצמו מטרה, הוא יעלה עליה כבולדור, וכיוון שנוכחו לדעת כי הצליח גם במשימה בלתי אפשרית כמו הקמת הליכוד, חששו המנהיגים והעסקנים המסורתיים מפני היוזמה החדשה. למעשה ביטאה הפילוח החדשה של אריק אכזבת מה ימציר כפיו הפוליטי החדש. הוא הביא אומנם לתקמת גוש פוליטי גדול, אבל גילה במהרה גוש זה, עם כל ההרמוניה והקולקטיביות הרעיונית שלו, הוא דינאמאורוס כבד-תנועה, השייך לדור פוליטי ישן. זהו גוף מסורבל ומפוצל, שאין אפשרות להפעילו במהירות, ושאינו לו כלל גוף אופרטיבי שיארגן מבצעים ופעילות אחרת, מלבד אסיפות ונאומים ככנסת. הודה אריק: "אילו הייתי צריך להצטרף היום לפעילות פוליטית, לא

לצירוף ר"צ היו מתנגדים רבים. גולדה מאיר הטילה וטו על צירופה של שולמית אלונגי, אותה היא מתעבת אישית. היתה זו גולדה שמנעה בשנה שעברה את צירופה של אלונגי לרשימת המערך — ובכך גרמה להקמת רשימת העצמאית, שזכתה בהישג המסתייע. הפעם לא נתקבלה דעתה של גולדה, והיא עזבה את הישיבה בטריקט-דלת נרגזת. אולם, גם אנשים שאינם שונאים את אלונגי כמוה, חששו מפני שותפות עימה. אי אפשר להסתדר איתה ולחיות עימה בשלום למשך תקופה ממושכת, אמר אחד ממקורבי פינחס ספיר. היא פועלת לפי מצב-ידין אישיים, ואין לה תנועה שתרסן אותה. כעבור שבועיים התרגז על משהו, ותטרק גם היא את הדלת. אז יהיה ממשר ממשלתי. למה להיכנס לכל זה? והחזן מזה — כל עוד אין ר"צ בפנים, יש תקווה להצטרפות מאוחרת של המפד"ל.

באלט מיספורי

וצר הרושם ששולמית אלונגי עצמה לא ידעה ב"דיוק אם היא רוצה להצטרף או לא. פסחה על שני הסעיפים. הכניסה לממשלה משכה אותה, ויכלה לסלול בפניה זו הדרך לשיבה למערך או להצטרפות ל"ע. אך דרך זו היתה מחסלת את תדמיתה כלוחמת עצמאית ובלתי-משוחדת, ואולי היתה מביאה לחורבן רשימתה ב"בחירות הבאות.

תמיכה בממשלה מכזיב להצטרף אליה יכזיב לה לפתור בעייה זו. אך היא גם יכזיב להשיג אירה קרחת מכאן ומכאן — ללא הזוהר של שרה, וללא החידה של אופוזיציונרית.

אלונגי לא החליטה — ואין ברשימתה מוסד שיכול להחליט במקומה. היא תבעה שינוי קווי-היסוד של הממשלה. כתנאי להצטרפות אליה. לכך לא יכול היה המערך להסכים — כי הדבר היה מתפרש כנעילה סופית של הדלת בפני הדתיים. התנאי עצמו היה מיותר למדי — שהרי אין כל ערך ממשי לקווי-היסוד, והם נשכחים כליל למחרת הרכבת הממשלה.

היה נדמה שאלונגי העלתה תנאי זה כדי להימנע מהחלטת, וזחשאיך את ההכרעה בידיו המערך.

גם ל"ע פסחה על שני הסעיפים. היא רצתה להיות בממשלה, ללא שינוי קווי-היסוד, אבל היא רצתה שגם ר"צ יהיה בפנים. כי ראשי ל"ע רוצים בצירוף ר"צ ותנועת-שינוי למיפלגתם, כדי לתת לה תדמית מודרנית יותר. אם ל"ע יהיו בממשלה ור"צ בחוץ, עלול הדבר להביא להצטרפות ר"צ לגוש פרוגרסיבי חדש. בלי הל"ע, ולסכן בכך את עתיד הליברלים-העצמאיים.

שולמית אלונגי: כן או לא?

אולם התעקשותה של ל"ע שלא להיכנס לממשלה בלי ר"צ, היתה פצצה תחת מעמדו של רבין ויש שראו בכך את ידו הסמויה של פינחס ספיר. כך, בסופו של דבר, לא ידע איש מה הוא רוצה בדיוק — והמישחק כולו דמה לכאט מיספורי, אימי ומזור.

תרגיל אריק

איך לא די בבילבול זה, נוספה לריקוד תנועה חזרת נוספת.

ח"כ יוסי שריד, איש-אמונו של ספיר לשעבר, התומך ברבין, העלה העיון מהפכני: לצרף לממשלה את אריק שרון כשר-הביטחון.

שריד לא פעל בהשראת שרון עצמו, אך היה בטוח שאם יציעו לו את התפקיד, הוא יקפוץ עליו. אין זה סוד שזיכורו של אריק נשאר בצ"ה, וכי עדיין לא התרגל לחיים המיפ"ל לגתיים.

הח"כ הצעיר והממושקף, בעל הקלסטר החד, התכוון בהצעתו להרוג כמה זבובים במכה אחת: להוציא את אריק מן הזיכור, ובכך לשבור את תנופת התנועה הימנית.

- למנוע את מינוי שימרון פרס כשר-הביטחון.
- לאפשר למפד"ל להצטרף לממשלה.

להעמיד בראש מערכת-הביטחון איש חזק, בעל תנופה, שיחזק את הרכב הממשלה החדשה. מהרגם שה יחסים הידידותיים בין אריק ורבין ידועים. אריק הגן על רבין בתוקף מול התקפת הברו-לליכוד עזר וייצמן, ואחרי התפטרותו הראשונה של דייק, הציע אריק את רבין כשר-הביטחון.

אולם הצעת שריד לא עוררה התלהבות בצמרת המערך. מול כל המעלות היתה בה, לדעתם, מיגרעת אחת מכרעת: על אריק שרון אי-אפשר להשתלט. אם הוא יהיה שר-הביטחון, הוא יעשה ככל העולה על רוחו, ואז יחזור לקדמותו המצב ששרר בממשלה בשנת 1954, כאשר שר-הביטחון פינחס לבון ציפצף על ראש-הממשלה משה שרת, וסיבך את המדינה בשורה ארוכה של הרפתקאות. הישבוט עדיין האמינו רבים שרבין יקים ממשלה חדשה תוך ימים ספורים. אך איש לא היה בטוח איזה מבין שלושת המיספורים המאגניים יזכה: 61, 58 או 54.

כדת שנועדה להדוף את ההסתערות החדשה של שרון, אריק ניסה תחילה לחזור על כמה מהתכסיסים שנקט בהם בעת הקמת הליכוד ושהתגלו כיעילים ב"שעתו. הוא עצמו לא אמר דברים מסורתיים. אבל בעתונות החלו להופיע איזמים פרישה בשמו וכינויי-גנאי חריפים על הסקסונה השלטת במיפלגות הליכוד. אלא שהפעם לא הצליחו שיתות אלה. הפעם חששו המנהיגים המסורתיים לכס"א אותיהם והם לא ניצבו תחת איום של בחירות קרובות. הם לא מוכנים להסתכן, ולצאת גם להתקפת-נגד על אריק. אריק הסתגל במהירות למצב החדש, אילתר כיוון חדש ליוזמתו. הוא יכול היה להתנער מההצהרות שפורסמו בשמו ב"ב עתונים, ולחזור שוב לחיק הסקסונה. כן הסורר החוזר בתשובה. תמורת זאת גילתה הנהגת המיפלגה הליברלית נכונות לזרז תור: הסכמה עקרונית לדרושתו של אריק לביטול לאתרת של חטיבות הליכוד, תוך

מתן אפשרות, בתקופת ביניים, לחברים חדשים להצטרף לליכוד, גם מבלי להשיג תייך לאחת החטיבות. הסביר אריק: "כל מה שאני רוצה לעשות זה להניח את כל הקלפים מחדש על השולחן ולערוך אותם מחדש". מה שמניע את אריק למעשה, הוא הרצון לשנות את תדמית הליכוד. אחרי שגם בבחירות האחרונות לא הצליח לה לייכוד להגיע לעמדת כוח שתאפשר לו להיות אלטרנטיבה, הגיע אריק למסקנה כי רק שינוי קיצוני של דימוי הליכוד בעיני הציבור, עשוי להקנות לו יתרון. לשם כך יש צורך להחליף את ההנהגה המסורתית ולאפשר לדמויות חדשות לתפוס מקום בצמרת. השבוע, הוכרו על שביתת נשק במערכה הפנימית. אבל אין מדובר כאן בהפרדת כוחות. אין ספק כי אריק ימתין להזדמנות הנוחה כדי להסתער מחדש ולכפות על מנהיגי הליכוד את תוכניתו.